

**Οδοιπορικά Νέων Αποφοίτων
Δημοσίων Σχολών Μέσης Παιδείας
στην Αγορά Εργασίας της Κύπρου
1996-1998**

**ΑΡΧΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ**

**ΟΔΟΠΟΡΙΚΑ ΝΕΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΜΕΣΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**

1996 - 1998

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1999

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Οι απόφοιτοι Μέσης Παιδείας αποτελούν το σημαντικότερο μέρος προσφοράς νέου εργατικού δυναμικού γι' αυτό και η όσον το δυνατόν πληρέστερη αξιοποίηση τους αναμένεται να συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναγνωρίσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι απόφοιτοι κατά την ένταξη τους στην αγορά εργασίας και έχει εφαρμόσει διάφορες πολιτικές για να τους βοηθήσει να ενταχθούν ομαλά στον κόσμο της εργασίας.

Σκοπός της μελέτης

Η μελέτη στοχεύει μέσα από τη διαχρονική παρακολούθηση της επαγγελματικής κατάστασης των νέων αποφοίτων, στην εξαγωγή συμπερασμάτων για την επαγγελματική τους συμπεριφορά και στην υποβολή εισηγήσεων που θα διευκόλυναν την ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Μεθοδολογία

Με ένα **αντιπροσωπευτικό δείγμα 1.292 αποφοίτων** από τους οποίους οι **626 ήταν άνδρες** και οι **666 γυναίκες**, η έρευνα κάλυψε τους αποφοίτους Δημοσίων Σχολών Μέσης Παιδείας που το 1996 αναμένονταν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας ή να συνεχίσουν τις σπουδές τους. Οι απόφοιτοι αυτοί, αποτελούνταν από άνδρες που αποφοίτησαν το 1994 και γυναίκες που αποφοίτησαν το 1996. Η διαφοροποίηση αυτή ήταν αναγκαία γιατί οι άνδρες απόφοιτοι είναι υποχρεωμένοι να υπηρετήσουν τη στρατιωτική τους θητεία για δύο χρόνια πριν εισέλθουν στην αγορά εργασίας.

Οι πληροφορίες που έχουν συγκεντρωθεί με τη χρησιμοποίηση **ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου** που απευθυνόταν στους αποφοίτους Μέσης Παιδείας, αφορούσαν:

- Ατομικά στοιχεία του αποφοίτου
- Σπουδές
- Συμμετοχή στην αγορά εργασίας
- Επαγγελματική κατάσταση
- Κατάρτιση

Από τη μελέτη προκύπτουν σημαντικά συμπεράσματα που αφορούν την επαγγελματική πορεία των νέων αποφοίτων μετά την αποφοίτηση τους και γίνονται εισηγήσεις με στόχο την ομαλότερη ένταξη τους στην αγορά εργασίας. Τα κυριότερα συμπεράσματα και εισηγήσεις αναφέρονται στη συνέχεια.

Συμπεράσματα

Απόφοιτοι που συνεχίζουν για ανώτερες σπουδές

- (i) **Μεταξύ των νέων αποφοίτων της Κύπρου συνεχίζει να υπάρχει έντονη έφεση για σπουδές** η οποία διαχρονικά παρουσιάζει περίπου το ίδιο αυξητικό ποσοστό. Το ποσοστό των αποφοίτων του 1996 οι οποίοι συνέχισαν τις σπουδές τους μέσα στα δύο πρώτα χρόνια μετά την αποφοίτηση ή αποστράτευση, ανέρχεται σε 65%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους αποφοίτους του 1993 ήταν 61% και του 1990 ήταν 57%.
- (ii) Η έφεση για σπουδές είναι **μεγαλύτερη μεταξύ των γυναικών**. Το ποσοστό των γυναικών του 1996 που συνέχισαν για ανώτερες σπουδές ήταν 69% για τον πρώτο χρόνο μετά την αποφοίτηση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τους άνδρες ήταν 56%.
- (iii) **Οι απόφοιτοι του Πρακτικού, Κλασσικού και Οικονομικού έχουν τα ψηλότερα ποσοστά σπουδών**, ενώ τα χαμηλότερα έχουν οι απόφοιτοι της Επαγγελματικής κατεύθυνσης.
- (iv) Οι απόφοιτοι που συνέχισαν τις σπουδές τους ακολούθησαν κατά κύριο λόγο τον κλάδο **Εμπορικά και Διοίκηση Επιχειρήσεων** και κατά δεύτερο λόγο την **Εκπαίδευση**. Οι άνδρες απόφοιτοι συγκριτικά προτιμούν την **Μηχανική-Τεχνολογία**, ενώ οι γυναίκες την Εκπαίδευση.

Απόφοιτοι που βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας

- (i) **Οι πιο σημαντικοί λόγοι για την παραμονή γενικά των αποφοίτων του 1996 εκτός αγοράς εργασίας ήταν η προετοιμασία για συνέχιση των σπουδών τους και η στρατιωτική θητεία.** Στην περίπτωση όμως της κατεύθυνσης του Κλασσικού και Οικονομικού ο πιο σημαντικός λόγος παραμονής εκτός αγοράς εργασίας δύο χρόνια μετά την αποφοίτηση ήταν οι **οικογενειακοί λόγοι**.
- (ii) **Διαχρονικά παρατηρείται τάση για μείωση του ποσοστού των γυναικών που δεν ενδιαφέρονται να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.** Το ποσοστό των γυναικών αποφοίτων του 1996 (7,3%) που βρίσκονταν εκτός αγοράς εργασίας μόνιμα ή προσωρινά (εξαιρούνται οι απόφοιτοι που προετοιμάζονται για σπουδές) ένα χρόνο μετά την αποφοίτηση τους ήταν χαμηλότερο από τα αντίστοιχα ποσοστά για τους αποφοίτους του 1990 (11,0%) και του 1993 (10,3%).

Απόφοιτοι που συμμετέχουν στην αγορά εργασίας

- (i) **Το ποσοστό συμμετοχής των αποφοίτων στην αγορά εργασίας διαχρονικά αυξάνεται.** Το ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας των αποφοίτων του 1996 που δε σπούδαζαν ήταν αρκετά ψηλό, 84% και 90% τον πρώτο και δεύτερο χρόνο μετά την ένταξη τους στην αγορά εργασίας αντίστοιχα.
- (ii) **Το ψηλότερο ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας τον πρώτο χρόνο μετά την ένταξη στην αγορά εργασίας παρουσιάζεται στους αποφοίτους της Επαγγελματικής κατεύθυνσης.** Η διαπίστωση αυτή δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι απόφοιτοι Επαγγελματικής έχουν εκπαιδευτεί σε συγκεκριμένη ειδικότητα, γεγονός που τους επιτρέπει να εργοδοτηθούν ευκολότερα από αποφοίτους άλλων κατευθύνσεων.

Απόφοιτοι που παραμένουν άνεργοι

- (i) Το **ποσοστό ανεργίας** των αποφοίτων αμέσως μετά την ένταξη τους στην αγορά εργασίας ήταν σχετικά **ψηλό σε σύγκριση με το γενικό ποσοστό ανεργίας**. Το ποσοστό ανεργίας των **γυναικών ήταν περίπου διπλάσιο από αυτό των ανδρών**.
- (ii) **Οι απόφοιτοι του Κλασσικού και των Ξένων Γλωσσών παρουσίασαν τα ψηλότερα ποσοστά ανεργίας**, ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας παρουσιάστηκαν στους αποφοίτους του Εμπορικού και της Τεχνικής κατεύθυνσης.
- (iii) Συγκρίνοντας το **ποσοστό ανεργίας** των αποφοίτων του 1996 με το ποσοστό ανεργίας των αποφοίτων του 1993 που δε σπουδάζουν, παρουσιάζεται μια **πτωτική τάση**.

Απόφοιτοι που εργάζονται

- (i) Το ποσοστό απασχόλησης των αποφοίτων του 1996 ήταν ψηλότερο από το ποσοστό απασχόλησης των αποφοίτων του 1993 και του 1990. **Αυτό υποδηλώνει διαχρονικά ευκολότερη εργοδότηση των αποφοίτων**.
- (ii) Το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών αποφοίτων ήταν μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ποσοστό για τις γυναίκες αποφοίτους τόσο στις 30/9/97 όσο και στις 30/9/98. **Φαίνεται ότι οι άνδρες απόφοιτοι που δεν συνέχισαν για σπουδές βρήκαν ευκολότερα εργασία από ότι οι γυναίκες απόφοιτοι**.
- (iii) **Οι επαγγελματικές κατηγορίες με τη μεγαλύτερη προτίμηση των αποφοίτων** τόσο κατά τον πρώτο χρόνο μετά την αποφοίτηση όσο και κατά το δεύτερο, ήταν οι κατηγορίες «**Υπάλληλοι Υπηρεσιών και Πωλητές**» και «**Γραφείς, Δακτυλογράφοι, Ταμίες και Παρόμοιοι**».
- (iv) Η **μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων της Επαγγελματικής κατεύθυνσης εξασφάλισαν εργασία σε επαγγέλματα που σχετίζονταν άμεσα με την ειδικευση τους**. Αντίθετα, οι

απόφοιτοι της Τεχνικής κατεύθυνσης φαίνεται ότι δεν προτιμούν επαγγέλματα συναφή με την εκπαίδευσή τους.

- (v) **Η μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων απασχολούνταν σε επιχειρήσεις του τομέα των Υπηρεσιών.**
- (vi) **Διαχρονικά παρουσιάζεται μια αύξηση στις μηνιαίες απολαβές των αποφοίτων που συνάδει με τη γενικότερη αύξηση των απολαβών. Εξακολουθεί να εμφανίζεται όμως σημαντική ανισομοσθία σε βάρος των γυναικών.**
- (vii) **Το ένα τρίτο των αποφοίτων που εργάζονταν στις 30/9/98 δήλωσαν ότι επιθυμούν να αλλάξουν επάγγελμα. Το ποσοστό αυτό αυξάνεται μεταξύ των γυναικών αποφοίτων.**
- (viii) **Κύριες προτιμήσεις των αποφοίτων που δήλωσαν ότι επιθυμούν να αλλάξουν επάγγελμα ήταν τα Γραφειακά Επαγγέλματα και ο Δημόσιος Τομέας.**

Πρώτη εργασία αποφοίτων

- (i) **Η πλειοψηφία των αποφοίτων βρήκαν εργασία μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την ένταξη τους στην αγορά εργασίας. Το 13% όμως συνέχισαν να είναι άνεργοι για περισσότερο από ένα χρόνο μετά την ένταξη τους στην αγορά εργασίας.**
- (ii) **Κύρια πηγή πληροφόρησης σε σχέση με την εύρεση πρώτης εργασίας των αποφοίτων ήταν οι γνωστοί και φίλοι.**
- (iii) **Οι απόφοιτοι των Τεχνικών Σχολών απάντησαν ότι πληροφορήθηκαν για την πρώτη τους εργασία από την Τεχνική Σχολή ή από μόνοι τους. Αυτό δείχνει ότι οι απόφοιτοι των Τεχνικών Σχολών εκπαιδεύονται σε συγκεκριμένες ειδικότητες έτσι μπορούν να βρουν ευκολότερα εργασία χωρίς τη βοήθεια γνωστών και φίλων ή/και οι Τεχνικές Σχολές παρέχουν καλύτερη πληροφόρηση.**

Κατάρτιση αποφοίτων

- (i) **Η συμμετοχή των αποφοίτων σε προγράμματα κατάρτισης, σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, ήταν χαμηλή.** Μόνο το 22% των αποφοίτων συμμετείχαν σε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης. Περισσότερες, όμως, γυναίκες παρά άνδρες συμμετείχαν σε κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης.
- (ii) **Οι κύριοι θεματικοί τομείς των προγραμμάτων κατάρτισης που παρακολούθησαν οι απόφοιτοι ήταν προγράμματα Εξειδικευμένα για Συγκεκριμένα Επαγγέλματα και προγράμματα Τεχνολογίας.**
- (iii) Η πλειοψηφία των αποφοίτων δήλωσαν ότι ήθελαν να παρακολουθήσουν προγράμματα κατάρτισης που ήταν υποβοηθητικά στην καλύτερη εκτέλεση ή στην ευκολότερη εύρεση της εργασίας.
- (iv) Μεγάλο ποσοστό αποφοίτων, ιδιαίτερα γυναικών, θα ήθελαν να καταρτιστούν σε θέματα Τεχνολογίας. Πολλοί απόφοιτοι, κυρίως άνδρες, δήλωσαν ότι επιθυμούν να καταρτιστούν σε Εξειδικευμένα θέματα σε Συγκεκριμένα Επαγγέλματα.

Εισηγήσεις

Οι εισηγήσεις που ακολουθούν διατυπώνονται με βάση τα συμπεράσματα της μελέτης. Οι εισηγήσεις αυτές στοχεύουν στην εφαρμογή μέτρων και δραστηριοτήτων από όλους τους αρμόδιους φορείς, ώστε η ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας να γίνεται πιο ομαλά και με πιο αποδοτικό τρόπο, για τις επιχειρήσεις, τους ίδιους και την οικονομία ως σύνολο:

- (i) Ενημέρωση αποφοίτων για τις προοπτικές απασχόλησης.
- (ii) Εισαγωγή προγραμμάτων για διευκόλυνση της ένταξης των νέων αποφοίτων στην αγορά εργασίας.

- (iii) Διοργάνωση εισαγωγικών προγραμμάτων για αποφοίτους που απασχολούνται ή προτίθενται να απασχοληθούν στις Μικροεπιχειρήσεις.
- (iv) Ενίσχυση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- (v) Μέτρα για αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας.
- (vi) Ενθάρρυνση νέων για μεγαλύτερη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης.